

ԳՄՅՐԵՆԻՔ

15
Փարսյ

ՕՐԱԹԵՐԹ

15
Փարսյ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Գօլտոյ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ . գաւառական տարածքէն ծախքը մեր վրայ է : Վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժանորդք ալ կը հրապարակուի :

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել տո. Տէր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խում Թ. 14 : Խմբագրութեան ուղղեալ գիր ետ չէ տրուիր : Երանգման տողը մեկ անգամի համար 3 դրուշ է : Զանկի անգամի համար տակադրութիւն կը լայ :

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՊԱՏՏՐԻԱՐԳ, ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՈՒԹԻՒՆ,
ԺՈՂՈՎՈՐԴ

(Շար. տես թիւ 4033)

Մինչ եօթն ամիսէ հետէ վարչութիւնն և Ատենայեացի դիւանը կը զբաղէին այս խնդիրներով, և ընդհանուր գանգատ մը կը լսուէր թէ Ազգային Ժողովը գումարումը կը յետաձգեն աւելի քան որչափ բանաւոր պէտք մը կար, աւելի քան որչափ կարծէին ձեռք բերուած արդիւնքները, կը թուէր թէ Ժողովը գանգատ մէջէն ոմանք օգտակար և օրինաւոր համարած են Ժողովուրդն ալ ազգային բեմին վրայ հանել, և այնպիսի դեր մը կատարել տալ անոր, զոր շարաթէ մի վեր կը նկարագրեն լրագիրք, Բայց այս արտասովոր միջամտութիւն ի դիմաց և ձեռամբ Ժողովուրդէն, բաւական վրդովում պատճառած է, տագնապ միտլ յառաջ բերած է, և շատ երկշոտ լինելու պէտք չկայ զգալու համար թէ, եթէ այդ շարժում օրինաւորութեան որոշ սահմանէ մը անդին ոնցնի, կրնայ իրօք վտանգաբեր լինել, ինչպէս առջի օրէն ի վեր ազդարարած են ազգ. լրագիրք : Պէտք է ուրեմն առանձին տեսութիւն մը ընել, յորմէ հասկցուի թէ Ժողովուրդային միջամտութեան օրինաւոր սահմաններն որոնք են, և մեր տեսած «ցոյց»եր մինչև որ աստիճան կը մտնեն այդ սահմանաց մէջ :

Գ.

Սահմանադրական դրութիւնը Ժողովուրդային իրաւանց ճանաչողութեան վրայ հիմնուած է, Ատով հանրային գործող վարչութիւնը քանի մը անպատասխանատու երեւոյթներու կամ Ամիրաներու ձեռքէն կառուի, և կը յանձնուի նոյն ինքն ժողովուրդին, օր փոխանորդներու միջոցաւ կը վարէ զայն, Երեսփոխանք այդ փոխանորդներ են, և ազգային գործող մէջ մի ճիւղին հսկելու պաշտօն ունեցող մարմինները կը բխին երեսփոխանութենէն :

Ժողովուրդն յանձին իւր երեսփոխանաց փոխանորդներ կարգելէ ետքը, ազգային գործող ընթացքին մէջ ձայն ունենալէ իսպառ կը հրաժարի. եթէ իւր երեսփոխանաց ընտրութեան մէջ սխալած է, կամ եթէ երեսփոխանք ետքէն փոխած են իրենց ուղղութիւն :

Ժողովուրդին ձեռքերն ու ոտքերը կապուած են, և պարտաւոր է կուրօրէն հաւանիլ այն ամեն բանի որ որոշուի այդպիսի երեսփոխաններու յայտնի կամ գաղտնի խորհրդով : Վերջապէս, ազգային գործող ընթացքին վրայ Ժողովը դեռ կարծիք յայտնելով միջամտութիւն ընելու իրաւունքն երեսփոխաններ ընտրելէ անդին չլրնա՞ր անցնիլ : Այդպիսի խնդրոյ մը առջև կը գտնուինք այժմ :

Հաստատական պատասխան տալ այդ հարցմանց, այսինքն ըսել թէ Ժողովուրդն երեսփոխաններ ընտրելէ անդին որ և է իրաւունք և միջոց չունի ազգային գործող ընթացքին միջամտելու, յայտնապէս հակառակ է սահմանադրական սկզբան, Երեսփ. Ժողովը մը կազմութենէն ետքը կրնան ծագիլ ծանրակշիռ խնդիրներ, յորս երեսփոխանաց մէկ մասը դիտմամբ, ուրիշ մէկ մասն ալ անուշադրութեամբ կամ անտարբերութեամբ կրնան ազգային շահուց և Ժողովուրդային զգացմանց անհամաձայն կարգադրութիւններ ընել և որոշումներ տալ : Ո՞ր երկրի մէջ այդպէս չէ եղած, և միթէ միայն մեր ազգի մէջ է որ իրենց իշխանութիւնը Ժողովուրդէն ստացող երեսփոխաններ ճշդիւ չներկայացնեն Ժողովուրդեան շահերն ու զգացումները : Բայց ինչ կը լինի այս եթէ ոչ, բռնապետութիւն մը, որ ուրիշ բռնապետութեան մը կը յաջորդէ, Ժամանակաւ գործը քանի մը Ամիրաներու ձեռքն էր. հիմակ ալ կարելի չէ՞ միթէ որ քանի մը ճարպիկ երեսփոխաններ մասնաւոր դիտումներով խմբակ մը կազմեն, և խորհրդարանական ձևերն իրենց ձեռք խաղալիկ ընելով, իրենց կամքը քաշեցնեն յանուն երեսփոխանութեան. — այդպիսի պատահականութիւն մը այնքան աւելի հաւանական է, որչափ օրինակն իսկ գրեթէ ունինք արդէն մեր առջև : Բայց Սահմանադրութիւն մը թերի չը լինիր, իւր հիմնական սկզբանց անհաւատարիմ չը լինիր եթէ թոյլ տայ այդպիսի քմածին ուղղութեան մը, և Ժողովուրդն իրօք տէր կրնայ համարուիլ իւր ճակատագրոյն, երբ բնաւ միջոց և իրաւունք չունենայ իւր դժգոհութիւն յայտնելու այդպիսի ուղղութեան մը դէմ :

Անոնք որ յայտնապէս չեն ախորժած Ժողովուրդային զգացման մէկ մասնական

արտայայտութենէն, զոր վերջին օրերս տեսանք, ուղտեր կուլ տալէն ետքը մը շուկները քամելով և օրինասիրութիւնը ծայրայեղութեան տանելով, կըսեն թէ, երբ Ժողովուրդը կը տեսնէ թէ սխալած է իւր ընտրութեանց մէջ, կրնայ առաջին տեսութիւ ուղղել իւր սխալ, յաջորդ ընտրութեանց ատեն արժանաւորապէս երեսփոխաններ կարգելով, որք աւելի հաւատարմութեամբ ներկայացնեն իւր շահեր և զգացումներ : Եւ նախ, ճիշդ այս կէտի նկատմամբ դիտելի պարագայ մէջ որ ունինք երեսփոխաններ, որք աւելի քան տասը տարիէ հետէ պաշտօն կը վարեն անընդհատ, ամեն անգամ յաջողելով վերընտրուիլ, թէպէտ ակներեւ է որ Ժողովուրդային զգացումն հակառակ է անոնց : Այսպիսի անկանոնութեան մը չկրնար տեղի ունենալ այն երկրներու մէջ յորս սահմանադրական սկզբունքները գործնականի վերածուած են ամենէն աւելի : Բայց քանի որ մեր մէջ կայ սոյնպիսի անկանոնութիւն մը, հասկնալի է որ սահմանադրական ձևերը տակաւին շատ անգամ ապարդիւն կը թողուն սահմանադրական ոգին, և լաւագոյն ապահովութեան մը չեն ընծայել ազգային շահուց :

Բայց միթէ կարելի չէ՞ որ մինչև յաջորդ ընտրութիւնն անցնելիք Ժամանակամիջոցին մէջ երեսփոխանութիւնը ծանրակշիռ որոշումներ տայ, ստիպողական խնդիրներու վրայ զահալէժ կարգադրութիւններ ընէ, որք այս կամ այն կերպիւ, զուրկ լինելով թէ օրինաւորութենէ և թէ անկեղծութենէ, հակառակ լինին Ժողովուրդային զգացման : Կարելի չէ՞ միթէ որ այնպիսի խմբակ մը, որոյ գոյութեան կարելիութիւնը նշմարել տուինք վերև, յաջորդ, անկեղծագոյն փոքրամասնութեան մը ընդդիմութեան հակառակ, քուէներ կորզել աւելի պարզամիտ կամ նուազ բարեմիտ երեսփոխաններու թուական թելմ մեծամասնութենէ մը, և այսպէս հակազգային և հակաԺողովրդական որոշումներ օրինականութեան կեղծ կնիքով մը վաւերացնէ : Միթէ պատահականութիւններ չեն ասոնք, և այնչափ աւելի հաւանական չեն, որչափ գրեթէ նմանօրինակ վիճակի մը առջև կը գտնուինք արդէն : Լաւ, բայց ո՞ր կը մնան սահմանադրական սկզբունք, Ժողովուրդային ի-

րաւունք, եւն. երբ այդպիսի պատահականութեան մը առջեւ, յաջորդ ընտրութեանց սպասելու հարկին պատճառաւ, ժողովրդեան լիզուն և ձեռքերն ու ոտքերը կապուած լինին, լաւագոյն և կատարելագոյն օրէնքն այն է, որ կամ շատ քիչ տեղի կուտայ զեղծումի, կամ ապահովութեան հզօրագոյն միջոցներ կըն. ձեռք զեղծումին դէմ: Արդ, մեր Սահմանադրութիւն յայտնապէս տեղի կուտայ զեղծումի, և իրօք շատ խեղճ Օրէնք մը պիտի լինէր, եթէ այդ զեղծումներու վնասակար արդիւնքը ջնջելու կամ թեթեւցեցնելու միջոցներն ալ չհաստատէր կամ չարտօնէր:

Բ. ՔԵՉԵԱՆ
(Շարունակելի)

Ազգ. Որբանոցի աշակերտներէն միոյն կիրակի աւուր սեղանին վրայ խօսած ատենաբանութիւնը հրատարակել արժանաւոր է քաջալերութիւն յիշեալ պատանւոյն:

Ամենապատիւ Հայր մեր և պատուական Տեառք,

Պատիւ ունիմ այս Ազգ. Սահմանադրութեան տարեգարձի տօնին առթիւ ի դիմաց բոլոր ընկերակցացս թարգման կանգնել և յայտնել զգացումներս այս հանգիսին մէջ, զոր տօնելու համար համախմբուած էք այս գթութեան յարկին ներքեւ, ուր այսչափ թշուառներ կը պատսպարուին և որբեր կը դաստիարակուին Ազգին շնորհիւ:

Ամենապատիւ Հայր մեր և պատուական տեառք, այսօր մեծ շնորհ մը կընէք աշակերտեցողս՝ Ձեզ սեղանակից ընելով այդ մեծ ապացոյց մ'է թէ Դուք ներկայիս մէջ հայրական խնամքիդ չէք զըլանար և զեղեցիկ յոյսեր կը տաճէք մեր ապագային նկատմամբ, սոյն առթիւ ներեցէք ինձ, որ յանուն բոլոր ընկերակցացս երախտագիտական զգացումներ և շնորհակալիք յայտենմ առ համայն Ազգն, և առ ազնիւ խնամակալութիւնն, որք ամեն տեսակ զօհոյնութիւններ կ'ընեն մեզմով Ազգին իղձերն պսակելու:

Աշակերտ Գ. Կարգի
Երուանդ Յ. Զիւլալեան
Տարտանէլի

30 Մայիս 1882
Ազգ. Ս. Փ. վարժարան

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ ԱՍՊԵՏԸ

ԽԵ.

ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՔ

(Շար. տես թիւ 1034)

— Ոչ, սիրելիդ իմ Մօրիս, ոչ իմ բարի և ազնիւ բարեկամս. այնքան օրեր խորհրդածելէ վերջը Գեորգիայի նման կին մը չէ կարելի սպաննել. ոչ, բարեկամ, եթէ զայն սպաննել ուզէր, տեսած վայրկեանին կսպաննէր և ինչան վրէժխնդրութեան նորա դիակը տան դէջ կը ձգէր: Ո՛չ, գիտցիր որ Տիգրան մէր անոր հետ փախած է, զայն վերջուտին գտնելուն վրայ չափազանց դժուար լաւով:

— Դուն զանկա չես ճանչնար, Լօրէն, քուն չես ճանչնար, կըսէր Մօրիս, այս

Սահմանադրութեան տարեգարձի հանդէսը նկարագրելու առթիւ մոռցած էինք գրել թէ Ամեն. Եսայի սրբազան տաան ոսկի նուիրեր է Ազգ. Հիւանդանոցի. նոյնպէս Աշքեան վսեմ. Յակոբ Էֆէնտի որ նոյն աւուր հանգիսին ներկայ կը գտնուէր, տառ ոսկի նուիրեր է: Սերապետոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Պետրոս Ս. արքեպիսկոպոս ալ հարկը դահկան նուիրեր է Հիւանդանոցի:

Նոյնպէս իմացանք թէ Չաքրեան Յարութիւն էֆ. կիրակի օր ժամը 12ին միջոցները հանգիսավայրին մէջ ատենաբանութիւն մ'ընելով, Պէրպէսեան էֆէնտիի ատենաբանութեան ինչ ինչ կէտերուն պատասխաններ է:

Փափաքելի է որ Պէրպէսեան էֆ. իւր ատենաբանանութիւնը իւրոյս ընծայէ, որպէս զի ժողովրդեան կասկածը փրատի:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

(Աժանս էնկլիսեր)

Լոնտոն 11 յունիս

Տէյլի Նիւզ ցաւով կը հաստատէ թէ Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ իրանտացի բոլոր պատուիրակները հողային ոճիրներու օրինաց ծրագրին վիճարանութեան չեն մասնակցիր կամ ամեն մէկ յօդուած կամ բարեփոխութիւն քուէարկուելու պահուն բացակայ կը մնան:

Պ. Տավրիթի յԱմերիկա ճամբորդութեան նպատակն է հողային միութեան ինչպստ հանգանակութեանց ոյժ տալ որք Պէնիլթոն-Բարթի սպանութենէն ի վեր նուազած են:

Վիէննա 11 յունիս

Իրէս լրագիրը կըսէ թէ տէրութիւնը Դեսպանաժողովոյ ձեռնհասութեան և հիմուն վրայ բանակցութիւնը դեռ սկըսած չեն:

Ս. Փեթրասպուրկ 11 յունիս

Ռուսական լրագրաց շատեր Գաղղիոյ և Անգղիոյ օրուան խնդրոյն մէջ կրած պարտութեան վրայ գոհունակութիւն կը յայտեն: Կօլօս կառավարկէ այսօր որ մինչև ցարդ Գաղղիոյ և Անգղիոյ յանձնուած ելմտական քօնթրօլին համազգային կերպարանք մը տրուի:

մարդուն նայուածքը միշտ չարագուշակ էր:

— Բայց ոչ, կը սխալիս բարեկամս. ինձի հետ բարի մարդու մը պէս վարուած է միշտ. անիկա կինը հետը առած է լայն զոհ տալու համար. անոր հետ պէտի ձերբակալուի և երկուքը մէկէն պիտի սպաննուին. ահա վտանգը, կըսէր Լօրէն:

Եւ այս խօսքերը Մօրիսի զառանցումը կը կրկնապատկէին:

— Պիտի գտնեմ զայն, պիտի գտնեմ կամ պիտի մեռնիմ, կը պօռար նա:

— Այո, ճշմարիտ է որ մենք զայն պիտի գտնենք, բաւ Լօրէն. միայն թէ դուն հանգարտէ: Օ՛ն ուրեմն, Մօրիս, իմ ազնիւ Մօրիսս, հաւատա՛ ինձի, շատ գէշ կերպով կը փնտռէ մարդ, երբ չը մտածեր, և գէշ կը մտածէ երբ ձեզի պէս կը յուզուի:

— Մնա՛ս բարով Լօրէն, մնա՛ս բարով:

Պէրլին 11 յունիս

Կաղէթ Նասիօնալ կըսէ թէ Ռուսիա օր քան զօր կատաղի պատերազմ մը կը բանայ գերմանական տարերաց դէմ մինչդեռ Տաճկաստան կը ջանայ զանոնք շահիլ և անոնցմէ օգտիլ:

Վիէննա 11 յունիս

Աւստրիոյ կառավարութիւնը Գարատաղ փախչող Բրիվօքիցի ապստամբները հաշտեցնել որոշեց և ընդհանուր ներողութիւն շնորհեց անոնց ի բաց առեալ հրոսակաց պարագլուխները, պայմանաւ որ հայրենիքին վերագարձողները պարտաւոր ըլլան զինուորագրութեան օրինաց հնազանդիլ, որ Գարատաղի դրացի Հէրսէլի գաւառաց մէջ յառաջիկայ ամսուն պիտի սկսի: Գաւառացի իշխանը յայտարարեց թէ իւր երկիրը յիշեալ ապստամբները այլ ևս չկրնար սնուցանել, և թէ Աւստրիոյ պայմանները շատ արդար կը գտնէ:

Լոնտոն 12 յունիս

Այս առտուան Տէյլի Նիւս հետեւեալը կը գրէ:

Ստոյգ աղբիւրէ լսեցինք թէ Տէրվիշ փաշա եթէ յաջողի, Անգղիա Դեսպանաժողովոյ վրայ չպիտի պնդէ:

ՆԵՐՔԻՆ

Սթամպուլ կըսէ թէ Սթամպուլ անուն արքունի չոգենաւը շաբաթ օր հրաման ստացաւ ճամբորդութեան համար կազմ և պատրաստ գտնուելու, և գիշերը տէրութեան քանի մը բարձրաստիճան անձինք ունենալով Սիլիերկրական ծով մեկնեցաւ:

— Կալայէն Բօթսօքօնտանս լրագրին կը գրեն թէ Դանուբեան խնդիրը վերջնապէս կարգադրուել է. տէրութեանց պատուիրակները դաշնագիր մը ստորագրեր և նիստերին մինչև յունիս 1 դադարեցուցեր են. պատուիրակները ստորագրեալ դաշնագիրը իրենց տէրութեանց վաւերացմանը պիտի ներկայեն, բաց ի Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ պատուիրակներէն, որք յիշեալ դաշնագիրը ստորագրած չեն. ասոնք կը յուսան դիւանագիտական ճամբով իրենց նպատակին հասնիլ. սակայն Գաղղիա այս մասին

— Ինչ պիտի ընես:

— Պիտի երթամ:

— Ինձմէ կը բաժնուի՞ս, և ինչու համար:

— Վասն զի ասիկա միայն ինձի կը վերաբերի, վասն զի ես միայն պարտաւոր եմ իմ կեանքս վտանգել Գեորգիայի կեանքն ազատելու համար:

— Մեռնիլ կուզե՞ս:

— Ամեն բան յանձն կառնում. կուզեմ հսկող քօմիթէին նախագահ տեսնել, կուզեմ Հէպէրի, Տանթօնի, Ռօպէսբիէրի խօսիլ, ամեն բան պիտի խոստովանիմ, բայց պէտք է որ Գեորգիայէն ինձի դարձնեն:

— Լաւ, չսաւ Լօրէն:

Եւ առանց ուրիշ բառ մ'ըսելու ոտք ելաւ, թուրը կոպեց, գլխարկը դրաւ և Մօրիսի ըրածին նման երկու ատրճանակ դրաւ գրպանը:

— Մեկնինք, ըսաւ պարզապէս:

դեպքում թողնելով մը կազմել պիտի առաջարկէ, մասնաժողովին որոշումները վաւերացնելու և բովանդակութեամբ Պաշտօնական թերթի մէջ լոյս տեսնելու համար:

— Սարգսի վրայ թան լրագրին կը գրեն թէ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել: Եւ թէ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել:

Աւստրիոյ կառավարութիւնը կը ջանայ Հէթեր Գոմիոյ մէջ կաթողիկէ և յունական կողմէ կազմակերպել, զանազան եպիսկոպոս և առաջնորդներ անուանել: Եւ ինչպէս չափ մը տեղեր ալ կրօնական վարժարաններ բանալ կուտայ, միայն մահմէտական և հրէայ ժողովուրդը իրենց կրօնականները իրենց տուրքերովը ապրեցնելու ստիպեալ են:

— Եւրոպայի մէջ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել: Եւ թէ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել:

— Նէօլոյսի դէպքին վրայ Բերայի ընդհանուր դատարանը Մարտի 1-ին օրը որոշեց, որ անոր հրամանով չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՈՒՈՎՈՒԹԻՒՆ ԵՆԻՊՈՍ

Այս առումը վաղը թիւ մէջ հետեւեալ ծանուցիչ լուրը կը կարդամք:

«Եգիպտոսի մէջ Տէրվիլ փաշայի մի-

— Բայց դու ինքզինքդ վտանգի մէջ կը գնես, պառաջ Մօրիս:

— Լաւ, վերջը՝ պէտք է սիրելիդ իմ ընկերութեամբ դառնալ երբ խաղը կը վերջանայ:

— Բայց նախ ո՛ւր երթալու փնտռելու ենք, ըսաւ Մօրիս:

— Նախ հին թաղէն փնտռենք, գիտես, Սէն-ժազ փողոցն ըսել կուզեմ: Եւ այդտեղ Տան ասպետը գտնենք: Նա ուր որ ըլլայ, անշուշտ Տիքսմէր ալ հոն պիտի գտնուի, ետքը Վիլի-Քօրտըրի տունները պտտենք: Դու գիտես որ Անթուանէթը թաւափ տանելու խօսք կայ: Հաւատալ ինձի, անոր նման մարդիկ զանազան աշխատելու յոյսերն են մահուան ատեն միայն կը կորսնցնեն:

— Այո, կրկնեց Մօրիս, ճշմարիտ իրաւունք ունիս... Կարծիք Տան ասպետը կը կարծես որ փառք է այժմ:

Ջոյաւ գործերնիս կարգադրուելու պահուն Աղէքսանդրիոյ մէջ ամբողջին յաւաքով մէկ ցաւալի դէպքը գաղափարները յուզած և ընդհանուրին ցաւ ու վիշտ պատճառած է:

«Կիւրակէ օր Մայիսի մը հետքանի մը տեղացիք կուրի բռնուլով, կըռիւր հետգնեցէ մեծցեր և կատաղի տրիւն հեղուկիւն մը տեղի ունեցեր է: անգղիական զրահաւորներէն միոյն մեքենագործը սպաննուեր, Անգղիոյ, իտալիոյ և Յունաստանի հիւպատոսները վիրաւորուեր, և 80 ի չափ անձինք ըսպաննուեր են Սակայն մանրամասնութեանց մասին տակաւին տեղեկութիւն չունինք: Գաղղիոյ ու Անգղիոյ հիւպատոսներէն մայրաքաղաքիս դեսպաններուն զարնուած հեռագիրքը այս ցաւալի դէպքը կը ծանուցանեն:

«Այս դէպքը բնաւ քաղաքական հանգամանք մը չկրնար ունենալ, և տեղական կայսերական զօրաց բռնած ընթացքը վերոյիշեալ հեռագիրքերուն մէջ ջատագովուած է:

«Այս դէպքին վրայ Տէրվիլ փաշա Արապի փաշայի հետ Գահրէէն անմիջապէս Աղէքսանդրիա դարձեր է:

«Իսկ Եգիպտոսի խնդրոյն քաղաքական վիճակը գոհացուցիչ կերպարանք մ'ըստացած է: Տէրվիլ փաշա Եգիպտական զօրաց սպայաժողովը իւր ներկայութեան կանչելով, յայտարարեց է որ Եգիպտոսի արդի կացութիւնը բարձրագոյն համար յանուն Վեհ, Սուլթանին Եգիպտական զօրաց հրամանատարութիւնը ինք պիտի ստանան: Այս յայտարարութեան վրայ կայսերական զօրքը յանուն Վեհ, Սուլթանին եղած ու է կարգադրութեան հնազանդութիւն խոստացեր է»:

— Նախկին եպարքոս Սալիմ փաշա 15000 զրդ. հանգստեան թոշակ ընդուներ է:

— Գերմանիայէն եկող սպաններուն տարեկան 20000 Ֆրանք պիտի հատուցուի:

— Վաղը կըսէ թէ փեթրոպոլիսէն զարնուած հեռագրի մը համեմատ ներքին գործոց պաշտօնեայ ժէնէրալ Իկնաթիէլ հրաժարական տուեր և Չարէն ընդունուեր է:

— Տիքսմէր հոն է:

— Ճշմարիտ է, ճշմարիտ է, անոնք միացած են, ըսաւ Մօրիս: որ սկսած էր տակաւ առ տակաւ սթափիլ:

Յայնժառ և այն վայրկեանէն սկսեալ երկու բարեկամները փնտռելու ելան: Բայց ի զուր. փառք մեծ է, և անոր ստուերը թանձր է: Անշուշտ անգամ կարող չէր փառքէն աւելի միջին կերպով ծածկել այն գաղտնիքը զոր ոճիւրը կամ զժառանգութիւնը կը յանձնէ անոր:

Լօրէն և Մօրիս հարկեր անգամ կրէվի հրապարակէն անցան: հարկեր անգամ քննեցին Գենովաքէի ընկած փոքրիկ տունը ուր Տիքսմէրի հսկողութեան ներքեւ էր, ինչպէս երբեմն քահանայները պատրաստեալ զոհին վրայ կը հակէին:

Գենովաքէ իւր կորստեան ճակատագիրը տեսնելով, վեհանքն հոգիներու

— Եւրոպայի մէջ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել: Եւ թէ Պաշտօնական թերթի մէջ չեն տպագրել իրենց գործը, և անոր հակառակ զորոշումները չեն ընդունել:

— Մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած է ի չափ զանազան մտանդաբանները մեծ գրատան մը պիտի վերածուին, որուն մէջ 700000 հատոր գիրք պիտի գտնուի:

— Անուղղակի տրոյց վարչութեան Աւստրիացի պատուիրակ պարոն Իսվէտէնիկ վառնայի ճախով վիէննա կը մեկնի այսօր իւր ընտանիքը մայրաքաղաք: փոխադրելու համար. նայնպէս իտալացի պատուիրակ Պ. Մանքարտի իտալիա կը մեկնի անձնական գործոյ համար: Իսկ գերմանացի պատուիրակ Պ. Փրիմբեր հինգշաբթի օր հոս կըսպասուի: Գաղղիոյ գանձուց պաշտօնատան վերաքննիչ Պ. Էմիլ Ժաքէն մայրաքաղաքս հասաւ: Սերվիոյ Օսմ. պատուիրակ Ալի պէյ, նոյնպէս երէկ մայրաքաղաքս եկաւ:

— Եգիպտոսի պատերազմի պաշտօնեայն 90 հատ քրուրի թնդանօթ յանձնարարեց է:

— Ափրիկէի Սուլթան Նահանգին մէջ նոր մարգարէ մը գլուխը 8000 հոգի ժողոված Սէնաարի տիրեր և անկէ ալ դէպի Խարթում կը յառաջանայ եղբր, Սուլթանի կառավարիչ Ապտիլ Գատէր փաշա Գահրէէ կը նստի և տարին անգամ մը Սուլթան կերթայ այցելութեան: Անգղիոյ կառավարութիւնը հիւպատոս մը պիտի զրկէ ի Խարթում:

Ա. Զ. Գ.

Մեր գաւառաբնակ ազնիւ բաժանորդներէն որոց մէջ կը գտնուին զլծբաղդաբար եպիսկոպոս և վարդապետ Առաջնորդներ, կը խնդրեմ որ Հայրենիքի ունեցած պարտքերն ժամ առաջ զրկելու շնորհն ընեն:

Նման յանձն առաւ զօհուիլ և լուիկ մընջիկ մեռնիլ ուղեց, և ոչ այնքան Տիքսմէրի որքան թագուհուհոյն համար կը վախնար որ Մօրիս վրէժի գործութեան ոգով յայտնութիւն մը կընէ:

Ուստի խորին լուրթիւն պահեց իբր թէ մահը նորա բերանը բոլորովին փակած էր:

Սակայն Մօրիս առանց Լօրէնի բան մ'ըսելու, հասարակաց փրկութեան քօմիթէի անդամոց դաջած աղաչած էր: Լօրէն ալ առանց Մօրիսի բան մ'ըսելու միևնոյն բանն ըրած էր:

Ուստի նոյն օրը Թուրքի-Թէնիլի տանոց անուան ըով կարմիր խաչ մը դրաւ, և նոյն օրէն երկուքն ալ ԿԱՍԻԱՄԵԼԻ ճանչցուեցան:

(Երբեմն-կէն)

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.
ՔՐԵՑԵՐԵՅԱՆ ԵՂՔԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղալուծառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով՝ հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն ելած ջանքը խնայած չըլլալն յայտնի է մեր վատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ Եֆէնի-ձամիթի թիւ 26 միջերանոցէն զատնոյնպէս Կ. Պօլսոյ Կամուրջին դիմացը 77 թիւ Գ. Ե. Հ. Գիւլիսեան, եղբայր անուամբ, դեղարան եւ միջերանոց (տէքստիլ) մ'ալ բացած եմք, ուր Զրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախուին։ Ասոնցմէ զատ, ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, աղիւն ձկան իւղ քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի, ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ։

Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վերանայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ուրոյնուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժիշկի հետ խորհրդակցելու լաւագոյն անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։ Նոյնպէս մինչեւ ցարդ կառքով պլորտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն ծանօթ եղող հոգակաւոր ատամնաբոյժ Պ. Կրէկուար Զամի եւ Զորա եղբայրք եւս, մեր դեղարանին վրայ մեր կողմանէ իրենց վարձուած սենեկին մէջ ամեն օր կը գտնուին։

Դարձեալ հոգակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթք. Արապեան ալ որ իւր ճարտարութեամբ ամենուն ծանօթ եղած է, ամեն կիրակի օր ժամը 4 էն մինչեւ 8 իրեն ներկայացող հիւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու։ Դարձեալ միւս օրերն ալ առաւօտեան ժամը 5էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յարգոյ հասարակութեան իմաց կուտանք։

ՊԱՐՈՆԸ, ՏԻԿԻՆԸ ԵՒ ՊԵՊԵՐԸ
ՀԵՂԵՆԱԿ
ԿԻՏԹԹԱՎ—ՏՐՈՉ
Հարիւր հինգերորդ տպագրութենէն
Թարգմանեց
Ե. Ա. ՐԱՄԱԻԻ
Այս սքանչելի գործը՝ որ իբր հրահանգիչ եւ զբօսեցուցիչ վէպ մէկ հատիկ է իւր տեսակին մէջ եւ հարիւր հինգ անգամ տպագրուած ըլլաւ ոչ օրինակներով, թերթ առ թերթ պիտի հրատարակուի, արագ արագ։ Ամբողջ գործը 20 թիւթէ պիտի բաղկանայ։ Աճէն մի թերթ 1 զրուշ իսկ հրատարակութեան աւարտումէն վերջը ամբողջ գիրքը պիտի վաճառուի 30 զրուշ։

Կեդ ինտտեղին է Զարգարեան տպարան։ Կը ծախուի նաեւ կամուրջին դուռը Սուրբ Պօղոս աղային քով, ամեն հայ գրաւաճառաց խանութները եւ Ղալաթիա Մահմուտի փողոց 60-ին գրաւաճառ Տէքստիլ եղբայրք քով։

مسافر خانه عوى
HOTEL INTERNATIONAL N. 10
ΞΕΝΩΝΑ ΙΕΘΝΗΣ
ՀԱՄԱԶԳԱՆ ՀԻՐԱՆՈՅ
Այս հիւրանոցն հաստատեալ է Մահմուտ-փաշայի վարի կողմը կամրջին մօտ, Հաճի-Կէօչք մղկիթին դէմը Մօլա-թաշը փողոց թիւ 10. ապահով մաքուր ու օդաւէտ է, և գիններն չափաւոր. ընտանիք ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի ճաշարան և սրճարան մը ամեն աղտի լրագրերով զարդարեալ։ Պօլսոյ մէջ այսպիսի հիւրանոցի մը նմանը չկայ, վերջապէս ըստ ամենայնի գոհ կըլլան յաճախորդք։
Ապտ - իւլ - ձէլիլ

ԿԼՈՒՍԻ
(ՆԱԽԿԻՆ ԳՕՆԹԻ ԵՒ ՇԱՀԻՆԻ)
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԻՍԽՈՏԻ
ԵՒ ՍԻԿՍՐԻ
109. ԿԱԼԱՌԱ ՍԱՆՏԵՔՏԸԼԱՐ ՓՈԳՈՑ. 109

Սոյն գործարանին մէջ մեծ խնամով կը պատրաստուին Եֆէնի ընտիր բերքերէն աւելին տեսակ աղիւն ծխախոտ եւ հոտաւէտ սիկար, որուն ստուգութեան կրնան փորձով վերկայել ամեն ճաշակի տէր ծխողներ եւ հաստատել թէ մեր հոգակաւոր գործարանն իրաւամբ արժանացեալ է իւր նոր անուանակոչութեան այն է Քլուսաճ, վաճառ զի իւր նըմանեաց մէջ միջամբ յաղթանակած եւ ճիւղընս ստացած է։

Թէ գաւառներէն եւ թէ օտար երկիրներէն տրուած հրամաններն ինչ քանակութեամբ որ ըլլայ, փութանակի եւ ճշդիւ կը գործադրուին։

Գիններն խիստ չափաւոր են։

Մասնաւորապէս իւրոպա դրկուելիք ապրանք ազատ են Պանթօրի տուրքէն ըստ մաքսային օրինաց։

Մեծ վաճառատուն ի Կալաթա, Սանթըք-ճըլար փողոց թիւ 109։

Մանաճիկի Պօլսոյ Պալլըք-բաղար թիւ 165։
ՏԵՄԻՐ-ԳԱՅՈՒԼԵԱՆ ԵՂՔԱՐՑ

ՏՕՔԹՕՐ Յ. ՄԱՆԿՈՒՆԻ
Պօլսոյ Մուսալլայի ճատտէն 15 թիւ տունը ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը երեքէն մինչեւ ութը պատրաստ գտնուելով՝ ձրի պիտի նայի առ ինքն զիմոյ հիւանդներն։

Յուսով ենք որ գոհ պիտի ըլլան զիմոյնքն, մասնաւորապէս երկար ժամանակէ հետէ խոյլի (օրրաճ), գաղղիական ախտի, թոքախտի, յօդացառութեան եւ այլ հիւանդութեանց ենթակայ ու դարմանառութեան կարօտ եղող անձինք։

Ա. Զ. Դ.
ԱՃԱՌ. ՍԻՆԻԿԼԵՌ
Նորահնար աճառ մը, որ բնաւ չըմբռնեցնէր լաթերը, պաղ ջրով ձեռնի մօտ կը ճերմակցնէ զանոնք և լուացաբարին աշխատութիւնը կէս առ կէս կը պակսեցնէ։ Գլխաւոր միջերանայն է թէ Պօլսոյ և թէ բոլոր Ասիոյ համար Սուրէնեան հայկական վաճառատունը Կ. Պօլսոյ Ա. Լաճա-Համաժ Գէթիքիէր պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատունը։

Գործածելու եղանակը նշանակուած է տպեալ յայտարարութեան մը մէջ, որմէ գործածողաց և վաճառողաց կը տրուի։

Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ
ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ ԵՒ ԵՒՐՈ-ՊԱԿԱՆ ՈՒՅԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԵԱՅ
Կ. Պօլսոյ, Ալաճա-Համաժ Գէթիքիէր պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատուն։

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակներն, Սիպրիոյ առաջին կարգի կարագ իւղ, խահուէ, շաքար, պանիր, ձէթ, բէթըօլի կաղ, բրինձ, լուբիա, սպարմաշէթ միմ, օսլայ, աճառ, ձիթապտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, Եւրոպայէն յատկապէս բերել տրուած զանազան աղած ձկներ, Մալակայի, Պօրտոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քօնեաք և այլն և այլն։

Գնեցող չափաւորութեան և կշռոց ճշդութեան մասին պատուարժան յաճախորդը ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինի, վստահ եմք որ աղին աղջայինք այս։

ՄԻՅԹԱՀ-ԻԻԼ-ՄԵՃԵԼԼԷ
Մէճէլէ անուանեալ կայուն կան հիմունքն օրինադիրքն՝ որոյ դիտութիւնը ամէն աստիճանի մարդոց եւ մասնաւոր իրաւագիտութեան պարագայներու եւ վաւարարաններու կարի յոյժ օգտակար է, եւ կրօնական (չէրի) եւ քաղաքական (նիզամ) դատարանաց մէջ յաճախ կը գործադրուի։ Ամասիոյ նախապէս դատարանին նախորդ Զապթ քրեակի պի Սարգիս Էֆէնիօ Օրպէլեան ուղղելով դիւրագործածելի ընել, այրութիւն կարգաւ իւրեւ բառարան մը յօրինած է, որով ուղղուն զիւրաւ պիտի կրնայ գտնել իրեն դատին պէտք եղած յօդուածն, նայելով յօդուածին բառերէն մին։ Այս կարեւոր աշխատութեան որ ընդ աւելնը 48—50 տետրէ պիտի բաղկանայ, 25 տետրը արդէն աւարտած եւ թղթակազմ պատրաստուած ըլլալով՝ բոլոր գրաւաճառաց քով կը վաճառուի ի դին 25 զրշ։ Իսկ բաժանորդ եղողները միայն 30 զրշ պիտի վճարեն ամբողջ գործին համար։

Ի Պօլսոյ բաժանորդ ըլլալ ուղղուն կը հրաւիրուի առ գրաւաճառ կարապետ աղա Պապը Ալի ճատտէ, թիւ 38. Իսկ ի գաւառս բաժանորդ ըլլալ ուղղը դարձեալ ի Պօլսոյ Օգճըլար պաշի գրաւաթխանէ միւտիլի Սարաֆիմ Էֆէնիօ, թղթատարութեան ծախքը վճարելու պայմանաւ։

ՊԱՏԿԵՐ
Տ. Տ. ԵՍՍԵԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻՔԻ
ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ
Սոյն պատկերը խիստ գեղեցիկ վիմագրութեամբ իւրոյ ընծայուած լինելով, կը վաճառուի Վ. Յ. Մարգարեանի գրաւաճառատնոցը և բոլոր լրագրաւաճառաց քով։ Գինը խիստ աժան և դիւրամատչելի է։ Գին 3 զրուշ։

ՍԶԴ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ԳԻՆ 5 ՂՐՇ.
Կեդրոնատեղին է Մէրճան չարչը Ն. 33 Յովհան Աճեանի գրատունը և կը գտնուի բոլոր Հայ գրաւաճառաց քով։

պիտի հայկական վաճառատուն մը պիտի քաջալերեն, չգիմելով օտարին. որով իրենց գործնական ազգասիրութեան օրինակն ընծայած պիտի լինին։

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուարձաններէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարարութիւնը փութով և սովորական ճշդութեամբ կը կատարուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՕՐՍԱ	
Օսմ. Գօնա. Գոց. երէկ իրիկուն	13-26
» » Բաց. այս առաւօտ	-
ԸՆԹԱՅԳ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ	
Սօսիէթէ Ժէնէրալ Անգղ. Լիք.	5-16
» Օթօման » »	4-
Կ. Պօլսոյ Պանքան » »	9-51
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7-
» 1865 (Մութոն) » »	75-
» 1869 (Բինար) » »	66-
» 1872 (Պօն տիւ թրէզոր) » »	24-50
» 1873 (Բինար) » »	59-
Թրամվայ Օսմ. Լիք.	3-43
Թղթաղբամ » »	1040
Բուժէլի երկաթուղի ֆրանք » »	55-50
Լաւրիւմ » »	172-
ԸՆԹԱՅԳ ԴՐԱՄՈՑ	
(Օսմ. ոսկին 400 դուրուշէն)	
Անգղիկն. ոսկի » » » » » »	140-10
Գաղղիական » » » » » »	87-33
Բօլ » » » » » »	90-40
Քրիմի » » » » » »	51-40
Գարպոն թուղթ » » » » » »	8-97
Գարպոն արծա. » » » » » »	90-20
Մէճիտէ » » » » » »	108- 2
Վեցնոց » » » » » »	127-15
Հինգնոց » » » » » »	210-20
Մէթալիք » » » » » »	207-10

ՏԵՐ-ԻՄԵԴԻԻՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ
Իրգու փաշա խան բիւ 14